

het robuuste realisme van den levenslust heeft plaats gemaakt voor de teere romantiek der levensmatheid. Watteau is een *brooze* ziel, geen decadent!

De Buytewech uit Boedapest, sterk onder invloed van Rubens nog, in warmen toon, met rijkdom van kleurkeuze en kleur-tegenstelling, is minder karakteristiek dan de in koelgrijzen toon uitgevoerde Buytewech uit het Rijks Museum, waar de satanische koppen, gelijk duivelsmaskers, en de uitdagend onverschillige houding der figuren een nieuwe factor, en een hoofdfactor, zijn geworden.

Dat alles is buitengemeen doordringend-expressief gegeven, met een hypnotiseerend langzamen, volgehouden nadruk als bij een muziektoon, die lang naklinkt. Dat aan een scène uit een tooneelspel is gedacht, gegeven door beroepsspelers, is daardoor alleszins begrijpelijk. Tooneelspel is het trouwens, en een vrij sinister tooneelspel ook, van twee paar verloofden, die onverschillig het huwelijk in koersen (waarbij het lot, door omstaan en het trekken van een rozeblaadje, heeft beslist).

Hals bekleedt een uitzonderlijke positie in de schilderkunst. Hij is de eenige in de geheele Schilderkunst, die het voorrecht geniet, te worden verheerlijkt als kunstenaar en als handwerksman tegelijk, in één; zoodat, bij afweging tegen andere kunstenaars, zijn roem als handwerksman wordt opgeteld bij dien als kunstenaar. De „rasschilder” en de „grootmeester” samen hebben hem zijn wereldreputatie bezorgd.

Bravoure verschaft een *aesthetisch* genot, maar *kunstgenot* is iets anders. Het genot, dat een Variété-artiest geeft als duivelskunstenaar, mag niet kunstgenot worden genoemd. Het kan paf doen staan; ontroeren nooit.

Ook zijn kunstenaarskwaliteiten geven Hals een afzonderlijke plaats onder zijn gildebroeders der 17de eeuw. Eenerzijds (geestelijk) legt hij het af tegen Ketel en Mierevelt op hun best, anderzijds (picturaal, door zijn levende kleur en zijn levende expressie van gezicht en van lichaam) is hij hun meerdere en houdt hij het uit tegen Rembrandt. Eigenlijk karakter geeft hij niet. Zoo diep gaat hij niet in zijn medemenschen. Eigen stemming geeft hij ook niet. Zoo diep gaat hij niet in zich zelf. Hij geeft een hoonenden geitekop-grijns, in den Man der Mc. Cormack Collectie; een minachtende nonchalante onverschilligheid, in Willem van Heythuysen te Brussel; een vies lachje, afgedwongen door een ongekuischten mop, in de Burgervrouw te München (niet ter tentoonstelling); een dom-schalksch lachje van het kleine kind op de Familiegroep in de Boyne Collectie; een gedachte-loozen maar gezonden lach, als van iemand die wordt gekieteld, in de Twee Kinderportretjes te Glasgow: de plotseling invallende of opgewekte gedachte of overweging; de tijdelijke, voorbijtrekkende stemming; die natuurlijk uit het karakter voortspruiten, maar het karakter-zelf, in